

UNIWERSYTET MEDYCZNY W BIAŁYMSTOKU
WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY Z ODDZIAŁEM MEDYCZNY
LABORATORYJNEJ
Zakład Chemii Leków
15-222 Białystok, ul. Mickiewicza 2D
Tel. (85) 748-57-06, FAX (85) 748-58-66
pal@umb.edu.pl

Prof. dr hab. n. farm. Jerzy Pałka

Białystok, 15.11.2018.

OCENA

dorobku naukowo-badawczego i dydaktyczno-organizacyjnego dr hab. ekon., dr n. med. Marcina Czecha, kierownika Zakładu Farmakoekonomiki Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie, wykonana na zlecenie Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, w związku z postępowaniem o nadanie tytułu profesora nauk medycznych

I. Dane biograficzne

Marcin Wojciech Czech urodził się w 1968 r. w Warszawie. W latach 1987-1993 studiował medycynę na I Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie. W trakcie studiów odbył zagraniczną praktykę studencką w Szpitalu w Coventry i Hospicjum w Londynie (1991,1992). W roku 1993 uzyskał dyplom lekarza. W tym samym roku podjął pracę w Szpitalu Klinicznym Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi na stanowisku młodszego asystenta, na którym pracował do 1994 roku, a następnie został zatrudniony w Klinice Otolaryngologii Szpitala Bródnowskiego w Warszawie na stanowisku asystenta (1995-1996). W roku 1997 ukończył studia MBA w Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej, w roku 2000 studia podyplomowe z zakresu Ekonomiki Zdrowia na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Warszawskiego, a w roku 2004 Studia doktoranckie w zakresie zarządzania na Wydziale Inżynierii Produkcji, Politechniki Warszawskiej. Stopień doktora nauk medycznych uzyskał w 2002 roku w Wojskowym Instytucie Medycyny Lotniczej w Warszawie na podstawie rozprawy p.t.: „Metody oceny opłacalności leczenia nadciśnienia tętniczego”. Stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych uzyskał w 2010 roku na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej p.t.: „Farmakoekonomika jako narzędzie zarządzania w gospodarowaniu lekami w Polsce”.

W 2012 roku uzyskał specjalizację z epidemiologii, a w 2016 z zakresu zdrowia publicznego. W latach 1997-2017 pracował w przedsiębiorstwach farmaceutycznych Servier (1997-2008), Novo Nordisk (2008-2015) oraz IQVIA/QuintilesIMS/IMS Health pełniąc kierownicze funkcje w działach farmakoekonomiki i zarządzania. Od 2002 roku jest zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej, a od 2004 na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2007-2015 zatrudniony był w Zakładzie Farmakoekonomiki Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego na stanowisku adiunkta. Od 2017 roku jest kierownikiem Zakładu

Farmakoekonomiki oraz Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie, a także Wiceministrem w Ministerstwie Zdrowia. W latach 2012-2015 Kandydat kierował 2 grantami badawczymi w ramach PR7 UE oraz uczestniczył w realizacji 3 grantów międzynarodowych i 3 grantów Ministerstwa Zdrowia (2008-2015).

Główny nurt zainteresowań naukowych dr hab. Marcina Czecha dotyczy badań nad analizą farmakoekonomiczną leczenia lub prewencji różnych chorób w celu opracowania systemowych rozwiązań w zakresie racjonalizacji farmakoterapii i efektywnego zarządzania w systemie ochrony zdrowia w Polsce.

II. Ocena dorobku naukowo-badawczego przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego

Dorobek naukowy Marcina Czecha przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego obejmuje 15 prac oryginalnych, opublikowanych w czasopiśmie o łącznym **IF=0,762 (83 punkty MNiSW)**, a także 27 prac poglądowych, 6 podręczników i monografii, 33 rozdziały w monografiach i podręcznikach i 15 prac popularno-naukowych. Wysoką aktywność naukową w tym okresie ilustruje również 70 komunikatów opublikowanych w materiałach konferencyjnych krajowych (27) i międzynarodowych (43).

Całokształt działalności naukowo-badawczej z tego okresu charakteryzuje spójność tematyczna. W początkowym okresie działalności badawczej przedmiotem głównego zainteresowania naukowego Kandydata była implementacja analiz farmako-ekonomicznych do systemu zarządzania ochroną zdrowia w Polsce. Zadaniu temu służy systemowe tworzenie w Polsce nowej dziedziny nauki zajmującej się ekonomiczną oceną produktów farmaceutycznych pod względem ich kosztów i konsekwencji. Niewątpliwą przyczyną trudności tworzenia podstaw tej nowej dziedziny wiedzy jest mnogość czynników wpływających na system zarządzania ochroną zdrowia w Polsce. Farmakoekonomika w tym ujęciu zajmuje się racjonalizacją gospodarowania produktami przemysłu farmaceutycznego, którego ekonomika podporządkowana jest prawom ekonomii politycznej. Z tego względu musi uwzględniać prawa makroekonomiczne, prawa branżowych działów przemysłu, finansów, handlu, usług itp. Uzasadniają to tematy zagadnień farmako-ekonomicznych takie jak prawo patentowe, ekonomika prac naukowo-badawczych, leki generyczne i markowe, polityka zdrowotna i lekowa państwa i wiele innych. Dr hab. Marcin Czech podjął zatem trudne zadanie implementacji w Polsce podstaw farmakoekonomiki jako inicjatywy środowiska medycznego i farmaceutycznego w trosce o stworzenie naukowych podstaw racjonalnej gospodarki farmakoterapią. W tym celu stworzył Polskie Towarzystwo Farmakoekonomiczne, stanowiące aktualnie Oddział International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research, przyczynił się do stworzenia kodeksu etycznego i wytycznych edukacyjnych tego towarzystwa, był współautorem polskiej nomenklatury farmakoekonomicznej oraz programów nauczania przed i podyplomowego farmakoekonomiki. Wydał 3 podręczniki, 3 słowniki i leksykon, które stanowią podstawowe materiały edukacyjne z zakresu farmakoekonomiki w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, Politechnice Warszawskiej i Uniwersytecie Warszawskim.

W dalszym okresie działalności badawczej Kandydata daje się zauważyć doskonalenie warsztatu badawczego i analiza kosztów leczenia chorób serca i krążenia, chorób

infekcyjnych, chorób metabolicznych i nowotworowych, choroby Crohna-Leśniowskiego, cukrzycy, POCHP i innych.

Wyniki niektórych powyższych badań stały się przedmiotem rozprawy doktorskiej p.t.: „Metody oceny opłacalności leczenia nadciśnienia tętniczego” na podstawie której uzyskał stopień doktora nauk medycznych w 2002 roku w Wojskowym Instytucie Medycyny Lotniczej w Warszawie.

W późniejszym okresie podobną logistykę badawczą zastosował do opracowania zasad farmakoeconomicznej oceny produktów leczniczych, programów zdrowotnych i technologii medycznych. Szczególnym osiągnięciem naukowym w tym okresie działalności badawczej było opracowanie monografii pt. „Farmakoeconomika. Ekonomiczna ocena programów ochrony zdrowia”, 2004, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej; „Farmakoeconomika jako narzędzie zarządzania w gospodarowaniu lekami w Polsce, 2006, Instytut Przedsiębiorczości i Samorządności; „Farmakoeconomika i ocena technologii medycznych w gospodarowaniu lekami w Polsce, 2010, Wolters, Kluwer Polska. Publikacje te stanowią oryginalne i unikalne opracowania w tym obszarze badawczym, które mają potencjalne znaczenie aplikacyjne. Stanowią one dokumentację ogromu pracy oraz wysokich kompetencji Kandydata w dziedzinie nauk medycznych i ekonomicznych.

Działalność badawcza Kandydata w powyższym zakresie sprzyjała rozwojowi farmakoeconomiki w Polsce i przyczyniła się do podsumowania osiągnięć w postaci rozprawy habilitacyjnej. Stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych uzyskał w 2010 roku na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej p.t.: „Farmakoeconomika jako narzędzie zarządzania w gospodarowaniu lekami w Polsce”. Uzyskane stopnie naukowe z zakresu nauk medycznych i ekonomicznych są zgodne z uprawianą przez Kandydata tematyką naukową i kompetencjami badawczymi.

Powyższe badania były realizowane w ramach co najmniej 2 centralnych projektów badawczych, finansowanych przez Ministerstwo Zdrowia. Wyniki tych badań zostały zamieszczone w wielu monografiach, czasopismach naukowych, prezentowane na licznych konferencjach krajowych i międzynarodowych oraz wyróżnione kilkoma nagrodami JM Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego i Politechniki Warszawskiej.

III. Ocena dorobku naukowo-badawczego po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego

Dorobek naukowy Marcina Czecha po habilitacji stanowi 65 prac, w tym 34 oryginalne prace doświadczalne opublikowane w czasopismach o łącznym **IF= 19,1 (370 punktów MNiSW)**, 15 prac poglądowych, 7 rozdziałów w monografiach, 9 prac popularno-naukowych oraz 53 komunikaty prezentowane na konferencjach naukowych, w tym 23 międzynarodowych. O prestiżu kandydata w zakresie farmakoeconomiki świadczą także listy do redakcji, opublikowane w renomowanych czasopismach specjalistycznych o sumarycznym **IF=39,2**, które ze względów proceduralnych nie wliczono do dorobku.

W całym okresie działalności naukowej prace dr hab. Marcina Czecha (**IF= 19,862; 523 punkty MNiSW**) były **cytowane 70** razy wg. *Web of Science*, a indeks Hirscha wynosi **HI= 4**.

Główny kierunek zainteresowania naukowego dr hab. Marcina Czecha po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego był nadal kontynuowany. Ten okres działalności naukowej Kandydata charakteryzuje się makroekonomicznym podejściem do analiz farmakoekonomicznych programów zdrowotnych i farmakoterapii różnych chorób, zwłaszcza oceny całkowitych kosztów leczenia chorób cywilizacyjnych (na przykładzie cukrzycy, chorób serca i krążenia, chorób infekcyjnych). Szczególne zainteresowanie Kandydat poświęcił kosztom utraconej produktywności w wyniku choroby oraz analizie systemów organizacji pracy w Polsce. W badaniach swoich sporo miejsca poświęcił racjonalizacji farmakoterapii poprzez opiekę farmaceutyczną w aptece oraz analizie procedur refundacji leków i wyrobów medycznych.

Przedmiot dociekań Kandydata w tym okresie działalności badawczej dotyczył także potencjału rozwojowego rynku farmaceutycznego w Europie z konsekwencjami dla systemu ochrony zdrowia w Polsce. Świadczy to o makroekonomicznym ukierunkowaniu działalności badawczej Kandydata po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego. Takiemu podejściu służyły badania kosztów pośrednich przewlekłych chorób cywilizacyjnych, a także chorób rzadkich i ultra-rzadkich, które Kandydat jako pierwszy w Polsce policzył i zinterpretował na podstawie opracowanej przez siebie metodologii. Podobną logistykę badawczą zastosował w badaniach epidemiologicznych chorób zakaźnych i w analizie farmakoekonomicznej szczepień ochronnych.

Szczególnym osiągnięciem naukowym Kandydata w ostatnich kilku latach są wielośrodkowe badania oceny systemu zarządzania w Polsce ochroną zdrowia, głównie programami terapii i prewencji chorób cywilizacyjnych. Przykładem są obszerne badania oceny jakości opieki nad pacjentami z niewydolnością serca, analiza porównawcza systemów opieki nad pacjentami z cukrzycą w 5 krajach europejskich, ocena ryzyka hipoglikemii w następstwie stosowania różnych rodzajów terapii, analiza przyczyn wysokich kosztów leczenia arytmii pacjentów w różnych grupach wiekowych oraz śmiertelności w grupie pacjentów poddawanych zabiegom operacyjnym i wiele innych. Szczególnie cennym aspektem działalności naukowo-badawczej Kandydata w powyższych obszarach jest krytyczna analiza wyników badań, stanowiąca inspirację do poszukiwania nowych, adekwatnych procedur terapeutycznych. Znajomość wielu nowoczesnych metod badawczych w obszarze badań farmakoekonomicznych oraz doświadczenie badawcze w tym zakresie pozwoliło zapewnić wysoką jakość i rzetelność badań. Kompetencje te przyczyniły się do współpracy z wieloma jednostkami naukowymi w kraju i za granicą. Obiecująca jest dalsza współpraca z tymi jednostkami, która wyznacza kierunki doskonalenia systemów ochrony zdrowia.

Ważnym obszarem działalności badawczej Kandydata po habilitacji jest także przekazywanie kompetencji metodologicznych młodemu pokoleniu naukowców i realizacja licznych projektów badawczych, efektem których było wiele prac opublikowanych w specjalistycznych czasopismach naukowych, a także w wielu pracach magisterskich i jednej rozprawie doktorskiej zakończonej w 2015 roku, której Kandydat był promotorem.

W latach 2012-2015 kierował 2 grantami badawczymi w ramach PR7 UE oraz uczestniczył w realizacji 3 grantów międzynarodowych i 3 grantów Ministerstwa Zdrowia (2008-2015). Świadczy to o zdolności Kandydata do kierowania zespołami badawczymi. O wysokiej randze naukowej dr hab. Marcina Czecha świadczy powierzenie Kandydatowi

recenzji prac przez redakcje prestiżowych specjalistycznych czasopism naukowych, recenzji prac doktorskich (6 recenzji) oraz wygłaszanie wykładów na zaproszenie (kilkadziesiąt wykładów i szkoleń). Za działalność naukową i dydaktyczną Kandydat był wyróżniony Nagrodą Ministra Zdrowia oraz Nagrodami Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego i Politechniki Warszawskiej.

Podsumowując ocenę dorobku naukowego dr hab. Marcina Czecha stwierdzam, iż jest Ona dojrzałym, dynamicznie rozwijającym się naukowcem, posiadającym osiągnięcia w obszarze badań farmakoekonomicznych, udokumentowane licznymi wartościowymi, w wielu przypadkach pionierskimi w Polsce publikacjami. Całokształt dotychczasowej działalności naukowej Kandydata przyczynił się do stworzenia podwalin farmakoekonomiki w Polsce i pogłębienia wiedzy z zakresu zarządzania programami zdrowotnymi.

W moim przekonaniu osiągnięcia te uzasadniają wysoką ocenę specjalistycznego dorobku naukowo-badawczego Kandydata po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego.

IV. Ocena dorobku dydaktyczno-organizacyjnego

Dr hab. Marcin Czech posiada bogate doświadczenie dydaktyczne z zakresu farmakoekonomiki, zarządzania w ochronie zdrowia i marketingu farmaceutycznego. Od 2004 roku prowadzi różne formy zajęć dydaktycznych z tych przedmiotów dla studentów Wydziału Farmaceutycznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego i Szkoły Biznesu Politechniki Warszawskiej.

Prowadził również intensywną działalność dydaktyczno-szkoleniową w kształceniu podyplomowym lekarzy w specjalnościach: epidemiologia, hipertensjologia, ginekologia, zdrowie publiczne, medycyna metaboliczna i neonatologia.

O zaangażowaniu w działalność dydaktyczną świadczy również pełnienie funkcji kierownika Studiów Podyplomowych w Politechnice Warszawskiej, a także opieka nad studentami wykonującymi prace magisterskie oraz doktorantami. Do tej pory był opiekunem 120 prac dyplomowych i magisterskich, a także promotorem 1 zakońzonego przewodu doktorskiego i 6 w toku, wszczętych w latach 2015-2018.

Osiągnięciem organizacyjnym dr hab. Marcina Czecha jest utworzenie przed- i podyplomowych programów nauczania z zakresu farmakoekonomiki w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, Politechnice Warszawskiej i Uniwersytecie Warszawskim oraz koordynowanie interdyscyplinarnych studiów menadżerów farmacji w Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej.

Ponadto, Kandydat prowadzi szeroką współpracę badawczą z wieloma jednostkami krajowymi i zagranicznymi (np. Niemcy, Wielka Brytania, Dania, Hiszpania, Grecja, Bułgaria) w ramach wspólnych projektów badawczych (2008-2015). Szczególnie ważne jest koordynowanie międzynarodowego programu badawczego w ramach 7 PR UE.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego, pełniąc funkcję prezesa w latach 2004-2006 (aktualnie prezes-elekt), członkiem International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research, Health Technology Assessment International, Polskiego Towarzystwa Koordynowanej Opieki Zdrowotnej, pełniąc funkcję członka Rady Nadzorczej i innych.

Za działalność dydaktyczną i organizacyjną był wyróżniony nagrodą Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego i Politechniki Warszawskiej.

Odbył staże naukowe w laboratoriach firmy Servier (1997), Szkole Zarządzania Uniwersytetu w Liverpool (2009) i Wydziale Zarządzania Politechniki Białostockiej (2015). Odbył kilkadziesiąt specjalistycznych kursów zagranicznych i krajowych. Kompetencje Kandydata w zakresie farmakoekonomiki i zarządzania przyczyniły się do powierzenia mu funkcji Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia (w Departamencie Polityki Lekowej i Farmacji oraz Departamencie Współpracy Międzynarodowej), którą pełni od 2017 roku.

Reasumując stwierdzam, że dr hab. Marcin Czech jest doświadczonym dydaktykiem i sprawnym organizatorem, pełniącym wiele ważnych funkcji w życiu akademickim wielu Uczelni, a także działalności organizacyjno-administracyjnej Kraju.

V. Wniosek końcowy

Dorobek naukowy Marcina Czecha stanowi 161 publikacji oraz 123 komunikaty konferencyjne, w tym 66 prezentowanych na konferencjach międzynarodowych. W całym okresie działalności naukowo-badawczej prace dr hab. Marcina Czecha (**IF= 19,862; 523 punkty MNiSW**) były **cytowane 70** razy wg. *Web of Science*, a indeks Hirscha = 4.

Osiągnięte wartości biblio-metryczne w specjalistycznym obszarze tematyki ekonomiczno-medycznej określają wysoką rangę naukową ich Autora. Powyższe prace stanowią dokumentację wysokich kompetencji Kandydata w zakresie farmakoekonomiki i zarządzania programami ochrony zdrowia.

Ponad 15 letnie doświadczenie w pracy dydaktycznej, promotorstwo 1 zakończonego przewodu doktorskiego i 6 w toku oraz osiągnięcia organizacyjne, zwłaszcza w zakresie stworzenia podwalin farmakoekonomiki w Polsce, pozwalają wysoko ocenić działalność dydaktyczno-organizacyjną Kandydata.

Zdolności organizacyjne dr hab. Marcina Czecha pozwoliły nawiązać szeroką współpracę z wieloma jednostkami naukowymi w kraju i zagranicą oraz realizować wiele grantów badawczych. Szczególnie ważne dla oceny systemów zarządzania ochroną zdrowia w Polsce były wielośrodkowe badania oceny programów terapii i prewencji chorób cywilizacyjnych, które Kandydat koordynował.

Podsumowując całokształt pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej dr hab. Marcina Czecha stwierdzam, że Kandydat jest doświadczonym nauczycielem akademickim, posiada wartościowy dorobek naukowy, talent dydaktyczny i umiejętności organizatorskie. Dr hab. Marcin Czech spełnia zatem wymogi stawiane kandydatom do tytułu profesora, określone w art. 26, ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.).

W związku z powyższym, przedkładam Wysokiej Radzie Naukowej Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie wniosek o nadanie dr hab. Marcinowi Czechowi tytułu profesora nauk medycznych.

Białystok, 15. 11. 2018 r.

K I E R O W N I K
Zakładu Chemii Leków
prof. dr hab. Jerzy Bałka